

MINDSZENTI LAP

Egyes szám 10 fillér
Félévre 3 K * Egy évre 6 K.

Megjelen minden
vasárnap

A katonák és a tavaszi mezőgazdasági munkák.

A most folyó nagy háboru valósággal azt a kötelességet rója a nemzetre, hogy egyik kezével a fegyvert forgassa, a másik kezével pedig jusson ideje arra is, hogy a kenyéradó földet megmunkálja.

A most folyó nagy nemzeti erőfeszítés igen sok javakorbeli munkaerőt von el a gazdasági munkától.

Mivel a haza védelmének igen fontos érdeke az is, hogy a mezőgazdasági termelés meg ne akadjon, sőt lehetőleg fokoztassék, a kormány oly megegyezésről gondoskodott a közös hadügyminiszterrel, hogy a hadbavonult gazdáknak és munkásoknak — amennyiben ezt a hadviselés érdekei lehetővé teszik — 14 napig terjedhető szabadság engedélyeztessék a sürgős tavaszi munkák, tehát a vetési és szőlőművelési munkák elvégzésére.

A honvédelmi miniszter idevonatkozó rendelete szerint a szóbanlevő szabadságot elsősorban a mezőgazdasággal foglalkozó katonák, az önálló mezőgazdák, illetőleg hozzátartozóik, a mezőgazdasági munkások, a szőlőbirtokosok és a szőlőművelési munkások kapják.

Szabadságot lehet ezek akkor is, ha mint sebesült vagy beteg lábbadozók már alkalmasak az említett munkák elvégzésére és e munkák nem akadályozzák meg őket a hadiszolgálatba való alkalmasságuknak a visszanyerésében.

Beteg és kórházi ápolás alatt álló legénység szabadságot nem kaphat.

Természetes, hogy nem kapnak szabadságot a harcvoalban levő katonák, hanem csakis a harcvoal kiegészítésére rendelt póttettekben (pótszázad, póttüteg stb.) szolgálók.

Szabadságoltatását csak az illető katona személyesen kérheti a póttest parancsnokánál. Kérvények benyújtásának nincs helye. A honvédelmi minisztériumhoz benyújtott efféle kérvények figyelembe nem vétetnek.

A szabadságolás helyét és idejét illetőleg a honvédelmi miniszter szóban levő rendelete úgy intézkedik, hogy mindenki abban a községben kapjon szabadságot, ahol legutóbb gazdasági vagy szőlőmunkát végzett.

A szoros értelemben vett harctérrel szomszédos vidékekre nincs szabadságolásnak helye. Tehát az ország északi vidékén nem kaphat senki szabadságot a Máramarossziget, Munkács, Ungvár, Homonna és Eperjes vonaltól északkeletre fekvő területekre, délen a Dunától és a Titel-Berzava folyó vonaltól északra.

A szabadságolás idejének kezdetét úgy tervezte a honvédelmi miniszter rendelete, hogy az a budapesti, pozsonyi és temesvári hadtestek területén e hó 10-én, a kassai és nagy-szebeni hadtestek területén pedig március 20-án legyen, illetve az északi és hegyvidéki vármegyékben később kezdődjék.

Ez a rendelkezés módosított.

Tekintettel a beállott télies időjárásra, a kormány úgy határozott, hogy a tavaszi munkákra való szabadságolás kezdete elhalasztassék. Ez új határidőről a kormány külön fogja a törvényhatóságokat értesíteni.

Az illető katonai parancsnokságok minden egyes község előjáróságának és minden főszolgabírónak megküldik az oda szabadságolt katonai legénység névjegyzékét.

A járási hatóság ennél fogva tudni fogja, hogy valamely községben van-e munkásfelesleg és ezt a munkaerőben szegényebb községekbe irányíthatja. Másrészt úgy neki, mint a községi, illetve városi hatóságnak kötelessége a csendőrség és rendőrség igénybevételével ellenőrizni azt, hogy a szabadságoltak azt a munkát, melyre szabadságot kaptak, tényleg végzik-e?

Akik nem dolgoznak, azokat a csendőrség segélyével visszaküldik a csapatjukhoz.

A sürgős tavaszi munkák beálltával tehát jó lesz minden gazdának, akinek munkásra van szüksége, ellátogatni a község-házára és megtudni, kik és hányan kaptak a gazdasági munkások közül tavaszi szabadságot?

Az egyénekenkénti szabadságolásokon kívül husz katonából álló munkáscsoportok is fognak alakittatni, melyek erélyes és megbízható altiszt vezetése alatt a községnek és egyes földbirtokosoknak rendelkezésére bocsáttatnak, a sürgős tavaszi munkák elvégzése céljából.

Az ily munkáscsoportoknak kirendelését már kérni kell.

A kérvényt ahhoz a legközelebbi katonai állomásparancsnoksághoz kell intézni, ahol a póttest van.

A kérvényező földbirtokos a kérvényt láttamoztassa a községi előjárósággal és azután juttassa a járási főszolgabíróhoz, aki a kérvényező által és esetleg az egész járás területén szükségelt munkáscsoportok kirendelése iránt azonnal, esetleg táviratilag is, az illetékes állomásparancsnokhoz fordul.

A munkáscsoportok nemcsak egyes birtokosok, hanem a községi előjáróságok rendelkezésére is bocsáttatnak, egyrészt a községi tulajdonban levő földek, másrészt a haretéren levők földjeinek megművelésére, ha a szükséges munkaerő hiányzik.

Az ilyen munkáscsoportok átengedése iránti kérvények már most is benyújthatók, mert csak hasznos, ha a járási hatóságok a sürgős munkásszükséglet iránt sürgősen tájékoztatnak és a katonai póttettek parancsnokságával mentől előbb közlik a dolgok állását.

A munkáscsoportok elszállásolása és élelmezése a munkáscsoportot igénybe vevő község vagy földbirtokos terhe. A munkaadót azonban megilleti az alkalmazott katonák élelmezési pénze, melyet a csoportot vezető altiszt nyugta ellenében kifizet.

A munkaadó köteles a helyi szokásos napszámot adni. Az utazási költségek a munkaadót nem terhelik.

Mivel fontos érdek az, hogy az illetén módon szabadságolt katonák munkaereje kellőleg értékesíttessék, a szóbanlevő honvédelmi miniszteri rendelet ez irányban különös kötelességet is ró a községi előjáróságra.

Kötelesség mindenekelőtt az, hogy a gazdákat a szokásos módon hívja fel a munkásszükségletüknek bejelentésére. A bejelentések összeírása alapján azután köteles tájékoztatni a szabadságolt katonákat arról, hogy hol kaphatnak munkát, a munkaadókkal pedig közölni, hogy kik állanak rendelkezésre.

E rendelet okos és lelkiismeretes végrehajtása nemcsak a most beálló tavaszi munkák szempontjából fontos, hanem a további sürgős gazdasági munkák elvégzése szempontjából is.

Háborús szolgálatban levő katonák rövid idejű munkára való szabadságolása terén gyakorlati tapasztalataink még nincsenek.

A honvédelmi miniszter szóbanlevő intézkedése e téren az első lépésnek tekintendő s nemcsak a hatóságoknak, de a gazdáknak is oda kell hatni, hogy ez az intézkedés értékes alapja legyen a továbbiaknak s hogy a hadbavonult gazdasági munkaerők ilyen kihasználása az esztendő többi sürgős munkaszakaiban a lehető legkevesebb nehézséggel és akadállyal legyen foganatosítható.

Ki kell még emelnünk, hogy a honvédelmi miniszter szóbanlevő rendelete különös gondjába is adja a munkás katonákat a közhatóságoknak, mikor köteleességüké teszi, hogy a szabadságolt munkásokat a szabadságideje alatt úgy a munka szerzésében, mint a vállalt munka teljesítésénél és a szerzett jogoknak esetleg szükségessé vált megóvása érdekében teljes jóindulattal és méltányossággal támogassák.

Az országnak minden esetre nagy érdeke, hogy a hadviselés gondja és a mezőgazdaság munkás szükséglete lehetőleg összhangba hozassanak s hogy a hazai föld védelmezőinek módja legyen a föld művelésében is annyi részt venni, amennyit az élet-halál küzdelem egyetlen főcélja lehetővé tesz.

A világháboru eseményei.

Przemysl eleste után. Hivatalos adatok a védőseregről. A kárpáti heves harcok

Az egész közvélemény ma is még nagyon természetesen Przemysl elestének hatása alatt áll, habár mindenki, akinek az a hivatása, hogy a nagyközönséget helyesen informálja, azon fáradozott, hogy megmagyarázza, bárminő fájdalmas is, hogy ezt a várat, melyet csapataink olyan hősiességgel védelmeztek, át kellett adni az éhség miatt az oroszoknak, ez a háboru további sorsát nem fogja kedvezőtlenül befolyásolni.

A háboru sulypontja a kárpáti vonalra koncentrálódik s ott defenzíve hadakozunk.

Erre Przemysl semmi befolyást sem gyakorolt eddig és semmi befolyást sem fog gyakorolni ezután sem.

Az a kinos lehangoltság, mely valamennyiünket elfogott, a hét végére enyhült, főleg miután ha nem is hivatalos jelentések, de magánhírek publikáltak arról, hogy mindössze 25—30 ezer emberünk esett orosz fogságba a vár elestével s hogy ez a szám sem akkora, amely a további hadműveleteinkben döntő jelentőségű volna.

Mindenki, akinek hozzátartozója volt Przemysl védőseregében, bizonyára megkönnyebbülten lélezett föl, mikor a hír érkezett a vár átadásáról, mert bármily fájdalmas is, inkább akarják orosz fogságban tudni őket, mint az éhenhalásnak s az ebből származó járványoknak kitéve s mert a bi-

zonyos rossz még elviselhetőbb, mint a bizonytalanság.

Azért tegnap mint a bomba csapott le az a hivatalos jelentés, mely tudtul adja, hogy Przemyslben nem 25—30 ezer ember, hanem 117 ezer lett hadifogoly s hogy az utolsó kirohanásnál március 19-én tízezer ember volt a mi veszteségünk.

Tízezer család van tehát kitesztve a kétségbeesésnek, mert hónapok fognak eltelni, míg megtudjuk: kik azok, akik élnek; kik azok, akik a kirohanáskor foglyul estek, vagy életüket veszítették; ki van a közt a 28 ezer kórházi kezelésben levő beteg és sebesült közt, akiről a hivatalos jelentés beszámol.

Ez a szomorú hivatalos jelentés azt is bizonyítja különben, hogy bárminő nagy szám is az a 117 ezer ember, mely ily módon orosz fogságba jutott, katonai szempontból ennek nem nagy a jelentősége, mert hiszen csak 34 ezer katona esett foglyul. A többi munkás, kocsis, lóápoló, akiket végül pótolni is lehet és kórházi kezelésben levő sebesült, akit a hadvezetés katonai operációkra ugysem használhatott már.

Az a harmincnégyezer ember, amely be volt zárva Przemysl várába és téltenségre volt kárhozottva, a hadsereg számára mint erőtenyező már amugy sem jöhetett számításba.

Ezeknek fogságba esése a további harcainkra befolyást nem gyakorolhat.

Ez kitünik különben Höfer legutóbbi jelentéséből is.

A Kárpátokban a heves harcok tovább folynak s az ismételt orosz támadásokat úgy nappal, mint az éj folyamán visszavertük. A Zaleszczykitől délre fekvő területen csapataink elfoglaltak tizenegy orosz támaszpontot.

A németek is visszaverték az oroszoknak az Augusztovtól keletre levő tószorosok elleni támadását.

A legutolsó jelentés tehát nagyon örvendetea és nagyon kedvező volna, ha ezután a borzasztó przemysli beszámoló után egyáltalán tudnánk márs is gondolni, mint arra a száz egynéhány ezer testvérünkre, akiket minden hősiességük dacára az éhség juttatott orosz kézre.

Przemysl elestéről szóló orosz jelentésekkel ellentétben a következő autentikus adatok állapíthatnak meg.

Przemysl romjai parancsra, előzetes fölszólítás és az ellenséggel való előzetes tárgyalások nélkül, az egész hadianyagnak régen és alaposan előkészített elpusztítása után adatott át az ellenségnek. A létszám az ostrom utolsó hetében a következő volt: 44.000 főnyi gyalogság és tüzérség (kétharmad részben népfölkelők), ebből levonandó mintegy tízezer főnyi veszteség a március 19-iki, legutolsó kirohanásnál; 45.000 a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján beállított és katonai ellátásban részesülő munkás, kocsis, lóápoló, azután a vasuti és távirószemélyzet, végül 28.000 kórházi kezelésben levő beteg és sebesült.

A vár 1050 mindenféle kaliberű ágyúval volt felszerelve, amelyek legnagyobb része egészen elavult típusu, 1861-ből és 1875-ből, amelyeket egyébként idejében fölrobbantottak. Az utolsó támadást március 21-ikéről 22-ikére virradó éjjel csak gyalogsági és gépfegyvertűzzel, valamint egy pár, még szét nem robbantott 1361. évi mintájú ágyúval vertük vissza.

A HONVÉD.

A honvéd név egy fogalom, varázs: Sziveink mélyén szunnyadó parázs! Szellő ha éri, fellobog, lángol, Sugár kéréje az égig világol! Vészként, viharként rohan, harsonáz, Sziklákat tördel, rengeteget ráz; Dicsőségünket hirdeti, zengi, Népünk hajnalát messze bederengi.

A honvéd név most új fénytől csodás; Káprázatos, csillogó, glóriás! Amerre jár és ellenséget üt: Neve rettegett, félelmes mindenütt! Lépése nyomán hegyek omlanak, A toppantásán hadak romlanak, S mi félvilágot legyűr, porba ver: Homloka körül lombosodik a cser!

A honvéd név templomok oltára, Véres csaták győzelmi zsoltára! Nemzetünk lelke, ereje, fénye, Szülőhazánk örökös reménye! Viselője becézett gyermekünk, Drágább, kedvesebb nem volt, nincs nekünk! Isten után mindnyájunk bálványa, Jövendő sorsunk tündér-szivárványa!

A honvéd név imádságunk nekünk, Ki nem esorbuló, éles fegyverünk! Vérben, viharral, vérvivatarral, Járja a földet zengő diadallal! Ismeri, féli nyugat, napkelet, Végig ront, gázol országok felett; Kardja csapása, megvillanása: Babérligetek levele hullása!

BÁTHORI GÁBOR.

APRÓSÁGOK.

A veszélyes keveredés.

Orosz fogságból írta egy p.-zászlós szegedi barátjának:

— Hareszerű gyakorlatot tart egy orosz gyalogezred. Mikor a sáncokhoz ér, éppen egy ökörsordát hajtanak arra. Az ezredes szigorú arccal a következő parancsot adja ki erre a tiszteknek:

— Mindenki vigyázzon, hogy a legénység össze ne verkedjen az ökrökkel, mert különben az ördög se ismeri ki magát közöttük!

B. osztálynak között.

A népfölkelők kiképzésén jegyezte fel az alábbi apróságokat lagunk egy barátja:

— Mondd meg, öcsém, mit fogsz tenni, ha őrségen vagy és a puszkaporostoronyba belescapa ménkü? — kérdi az őrmester.

— Őrmester urnak alássan jelentem, a levegőbe röpkölök.

A kaszárnyában delet harangoznak a kanalak a csajkákon. A katonák az üst felé tódulnak, a menázsiosztáshoz. Két népfölkelő rudon egy üstöt cipel. Jön a manipuláns őrmester és megállítja a népfölkelőket:

— Megállj...! Kanalat! Megköstolja az üst tartalmát. — Pfu! Hiszen ez olyan, mint a moszlék!

— Jelentem alássan, őrmester ur, — mondja a népfölkelő, ez moszlék.

HIREINK

— **Lelkigyakorlatok.** Plébánia-templomban ma, virágvasárnapján este 4 órakor háromnapos lelkigyakorlatok kezdődnek. Hétfőn, kedden és szerdán reggel 6 órakor szentmise, 7 órakor szentbeszéd, délután 1 órakor szentkeresztút, este 6 órakor szentbeszéd és litánia. E napokban különösen hív bennünket az Ur: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok és terhelve vagytok, s én megnyugtatlak titeket.” Szent Máté.

— **Vége a halotti toroknak.** A háboru idők komolyságának áldozatul esett ismét egy régi rossz szokás, — Bajorországból ugyanis az a hír jön, hogy az ott máig szokásban maradt halotti toroknak egy tollvonással véget vetettek s szinte biztosra vehető, hogy többé nem is fog ez az ősi szokás halottaiból feltámadni. A kezde-

ményezés dicsősége a müncheni királyi kerületi főnökséget illeti, amely hatóság a következő szövegű hivatalos hirdetéssel adta tudtára a lakosságnak, hogy a halotti torok ülése tilos: „Az ugynevezett halotti tor, eszemizom és ivás, sehogyse illik a mai komoly időkhöz és nem egyeztethető össze a szigorú takarékoság elvével, amit a nehéz idők tőlünk megkövetelnék. Felsőbb jóváhagyás folytán szigorúan tiltva is van, hogy ily ünnepekre több kenyéradag és más élelmicikk legyen kiadható. E rendelkezés folytán tehát az ily ünnepek a jövőben nem lesznek megtarthatók, ami azonban épenséggel nem kár, sőt dicséretére fog válni népünknek.“

Bajorországban tehát — egyelőre legalább a háboru tartamára — vége a halotti toroknak; kétséges azonban, hogy egyáltalán újra életre kelhessen, mert a német rossz szokásokat szívesen küszöbölí ki, most pedig erre a háboru nagyon is nyomós ok, mert hisz sok esetet — bajor hőst kellene a toron elsiratni, amire azonban se idő, se élelem nem jut s ha most az elesett hősök nem kaphatják meg ezt a megtiszteltetést, a békés idők halottjainak sem fog az többé kijárni.

— A közönség figyelmébe. A legutóbbi időben megtörtént, hogy egyes vidéki kereskedők különféle élelmi cikkeket, helybeli kereskedőktől magas áron összevásároltak s innen elszállították, amely ténykedés az élelmickek mesterséges drágításához vezet. Miután érdeke mindenkinek, hogy a már eddig is elviselhetetlenül magas élelmiszerek árak az ilyen összevásárlások által még magasabbra ne csigáztassanak, ezért felhívjuk a közönséget, hogy aki az ilyen összevásárló kereskedő idejövételéről tudomást vesz, azt a rendőrségnél azonnal jelentse be.

— Aki fél az eskütől. Egy Mindszenti tanyai lakost veszekedési ügyben tanuként idéztek be a szentesi járásbirósághoz. Amikor annak rendje-módja szerint kihallgatták, a bíró megakarja esketni vallomására.

— Tegye a kezét szívére, — mondja a bíró.

— Igenis — mondja a tanu s a kezét a szívére teszi.

— No most mondja utánam az esküt — folytatja a bíró. Esküszöm...

Azt már nem — vágja ki a tanu.

— Hát miért nem?

— Azért, mert nem esküszöm.

— De muszáj ám. Hi nem esküszik, megbírságolom, aztán meg le is csukatom, igyekszik a bíró érvényt szerezni parancsának.

— Már én nem bánom bíró ur, bármi történik is velem, én csak nem esküszöm.

A bíró látja, hogy így nem boldogul az atyafival, másik végére fogja a dolgot. Elkezd magyarázni a tanunak, hogyha igazat mondott, bátran megesküdhetik. Nincsen abba semmi...

De közbe vág a tanu:

— Hej, dehogyan nincs tekintetes bíró ur, azt nem tudja maga, azt csak én tudom.

— Hogy-hogy?

— Hát úgy, hogy én csak egyszer esküdtem életemben, azt is keservesen bánom egész halálomig, mert nagyon megadtam az árát.

— Hát hogy, mikor esküdött

ugy, amivel olyan rosszul járt?

— Hát a feleségemmel, vágja ki mély sóhajtással a tanu s hozzá megereszt egy kis szelid erre-arrát.

A tanu aztán nem is kényszerítették. Amit vallott, elhitték neki a felek — eskü nélkül is.

— Az árvaszék vigyáz a katonák gyermekeire. A belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amelyben a hadbavonultak gyermekeire hívja fel az árvaszékek figyelmét. A belügyminiszter utasítja az árvaszékeket, hogy figyeljék a községi előjáróságokat és közgyámokat az ellenőrzésre. A belügyminiszter azt kívánja, ellenőrizzék azt, hogy a hadbavonultak gyermekei kellő ellátásban, szükség esetén gyógykezelésben részesülnek-e? Reájuk fordítják-e a segély megfelelő részét? Anyjuk vagy más hozzátartozójuk nem hanyagolja-e el nevelésüket, kellő ruháztatásukat, nem viselkedik úgy, hogy példája ártalmas lehet a serdületlen gyermek lelkére? Ahol az állapítható meg, hogy az anya vagy más gyámolító nem látja el gyermekét kellően, a segélyt rögtön meg kell szüntetni. Ha szükséges, el kell venni a gyermeket anyjától, vagy más gondozójától és a községnek kell gondoskodni arról, hogy a gyermekek jótékony intézetek, jóindulatu rokonok, vagy mások gondozásába kerüljenek. Fokozottan kell figyelni a tizenöt éven felüliek sorsára, gondoskodni, hogy alkalmazásba kerüljenek és ellátni őket, ha magukat fentartani nem tudják.

— A háboru kilencedik hónapjába lépünk az előfizetési új évnegyed küszöbén. Ki nélkülöz-

hetné meg egy napilap járatását? És melyik lap elégíti ki jobban az olvasóközönség igényeit, mint a Pesti Hirlap?! Hazánk e legelterjedtebb és méltán legkedveltebb napilapja ma is, a háborus viszonyok dacára, legnagyobb terjedelemben, vagyis legbővebb tartalommal jelenik meg, ma is naponta többet ad, mint más napilapok, járatása egyenlő előfizetési ár mellett a legelőnyösebb. A Pesti Hirlap minden harctéren külön haditudósítót tart. A Pesti Hirlap munkatársai ezidőszert hazánk legnépszerűbb és legkedveltebb elsőrangú írói. A Pesti Hirlap külön kedvezményeket is nyújt előfizetőinek. A Pesti Hirlap naptárát az 1915. évre — amíg a meglévő készlet engedi — minden új előfizető megkaphatja, ha egyszerre negyedévre fizet elő. Továbbá kedvezményes áron rendelhetik meg a Divatszalon című pompás kiállítású és gazdag tartalmú divatlapot is.

A Pesti Hirlap előfizetési ára egy óra 2 korona 80 fillér, negyedévre 8 korona. A Divatszalonnal együtt negyedévre 10 korona 50 fillér. Az Érdekes Ujsággal együtt 10 korona 80 fillér. A Képes Ujság című új képes szépírodalmi hetilappal együtt 10 korona 50 fillér. A Pesti Hirlap kiadóhivatala, hová az előfizetést legcélszerűbb ha postautalványon küldi: Budapest, V., Vilmos császár-ut 78. szám alatt van.

A
MINDSZENTI LAP
TELEFONSZÁMA
(INTERURBÁN)
9

— Örökösödési eljárás elhalt katonák után. A világ-

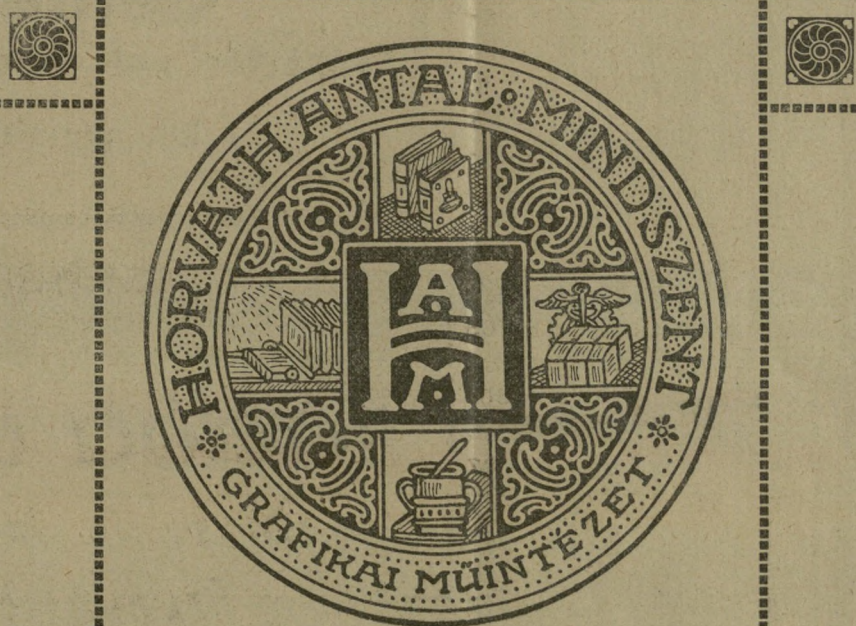
háboru sok áldozatot követelt vármegyénkből. Az elhalt hősök közül sokan vannak olyanok, akik özvegyet, árvákat s többen némi vagyont is hagytak hátra s így szükségessé vált mielőbb gondoskodni a hadban elesettek árvái biztosításáról is. A vármegye árvaszéki elnöke már felhívta a községi jegyzőket és közgyámokat, hogy addig is, míg a belügyminiszteriumtól leérkező hiteles halálzási kimutatások a községhez leérkeznek és a haláleset felvételek és leltározások foganatosíthatók lesznek, már ideiglenesen is gondoskodjanak az árvavagyon biztosításáról, de figyelmüket terjeszték ki abban az irányban is, hogy az árvaszék végleges intézkedéséig az elesettek vagy eltűntek kiskoru leszármazói anyagi, erkölcsi nevelési és egészségügyi tekintetben fokozott védelemben részesüljenek. Ezzel kapcsolatban annak ellenőrzése, hogy a hadsegyéből a kiskoru gyermekekre tényleg felhasználatik-e azon összeg, melyre azt a kormány rendelte. Az alispán a vármegye községeiben helyi patronázsokat — gyermekvédő társulatokat fog felállítani, akiknek tagjai saját maguk győződnek meg arról, minél többször, hogy a gyermekek tartására és nevelésére szánt összeget nem költik-e másra?

— Bujkáló katona. A hatóságnak nemrégiben tudomására jött, hogy K. Gy. katona már régebbi idő óta távol van csapatától s atyja tanyáján tartózkodik. Az illető katonát ezért a csendőrség letartóztatta s a katonai parancsnoksághoz kísérte. Miután az ilyen esetekből a hozzátartozóknak is kellemetlenségük származik, ezért mindenki, akinek hadköteles hozzátartozója engedély nélkül jött haza, ezt azonnal jelentse a hatóságnál.

— Hadmentességi díj. Felhívjuk mindazon hadmentességi adót fizető polgárokat, akik hadmentességi díj vallomásukat mind ezideig be nem adták; március hó végéig feltétlenül adják be, mert aki ennek eleget nem tesz, súlyos bírsággal lesz büntetve. Ezt azért is ajánljuk az adózók figyelmébe, mert épen a hadmentességi díj az, melynek összjövedelméből fizetik a hadba vonultak hátrahagyott és kenyér nélkül maradt családjainak a segélyt.

— A világ gabonatermése. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet most a buza világtermésének eredményét teszi közzé. Az 1914—15. évben 1004 millió métermázsa buza termett és 91·9 százalékát teszi az elmúlt esztendő terméseredményének 100·7 százalékát az utolsó öt esztendő 107·5 százalékát az utolsó tíz esztendő átlagos termésének. Rozsból 442 millió métermázsa termett, ez az eredmény 93·2 százalék az előző évi termésnek, 99·6 százalék, illetőleg 195·5 százalék az utolsó öt

A vidék legszebb grafikai intézete

Lehető legszebb kivitelű
művészi nyomtatványok
gyártása, jutányos áron!
Papírnemük és írószerek
igen nagy választékban!

és tiz esztendő átlagos termésének. Az árpatermés 385 millió volt, zab 625, tengeri 937 millió métermázsa. Azoknak az országoknak termése, amelyek a nemzetközi mezőgazdasági intézetnek rendelkezésére bocsátják a terméseredményeket, az 1914—15. évi buzatermés 36 millió métermázssával mulja felül az utolsó öt év átlagos termését, a rozstermés 2, a tengeri 41 millióval. Ellenben az árpatermés 19 millió, a zab 17 millió métermázssával csökkent.

— **Képes Ujság** címmel március 27-én szombaton új képes hetilap indul meg Vajda Ernőnek, a „Rozmarin néni“ „Ludas Matyi“ és egyéb nagyszerű darabok szerzőjének szerkesztésében. Ez az új képes hetilap legnagyobb részében a modern nyomdai technika leg-tökéletesebb eszközeivel, az oly gyorsan világszenzációvá lett mélynyomással készül és ennél fogva képei minden fotografiánál szebbek, és festményszerűen valósággal keretbe kívánkoznak. Háborus képei a világháború összes területéről még az elkényeztetett magyar közönség előtt is szenzációk lesznek. De az új lapnak rendkívül gazdag olvasmányos tartalma is lesz, még pedig nemcsak novellák és regények, hanem ötletes, változatos és gazdag rovatrendszerrel. „Tessék befejezni“ című rovata a legszórakoztatóbb játék lesz a családok számára. A „Hadikönyha“ megbecsülhetetlen szolgálatot fog tenni a drágaság miatt bánkodó háziasszonyoknak „Borzalmas pillanatok“ című rovata állandó szenzációja lesz mindazoknak, akik kedvelői a bűnügyi és egyéb izgalmas eseteknek.

De a rovatok egész sorozata fog szólni az asszonyoknak, gyermekeknek és általában a családoknak. Képeivel és rovataival ez az új képes hetilap bizonyára a leg-rövidebb idő alatt meg fogja hódítani a magyar közönséget, annál is inkább, mert az új lap 32 oldalas terjedelme és tartalmának gazdagsága dacára talán a legolcsóbb hetilapja az egész világnak és példányonként 20 fillérért kapható.

A Képes Ujság előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél-évre 5 korona, egész évre 10 korona.

A Képes Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala V., Vilmos császár-ut 78. szám alatt van.

— **Lehet-e paszulyt frissen trágyázott földbe vetni?** Ha arról lenne szó, hogy a paszulyt zöldtrágyázásra akarnók felhasználni, akkor nagyon helyes lenne frissen trágyázott földbe vetni azt. Valószínűtlennek tartom azonban, hogy zöld hüvelyeiért természetnek, amikor trágyára, főként nitrogéntartalmu trágyára szükség nincsen. A paszuly nemcsak a talajban lévő nitrogént használja föl, hanem a légkör szénsav és páratartalmából is képes jóval többet felvenni, mint amennyire eredetileg szüksége van fejlődése folyamán; a felesleget gyökereiben gyűjti össze. Ha ez utóbbi eset áll fenn, azonfelül, hogy elpazaroltunk néhány fontos tápanyagot, a tulságos sok nitrogén lombba hajtja a növényt és a termés, illetőleg a virágzás minimális lesz. Hálás a paszuly szuperfoszfát- és kálium-trágyázásért, főként, ha a zöld hüvelyeket konzervnek használjuk fel. Sovány, könnyű homoktalajon

a mértékletesen alkalmazott chilisalétrom is igen jó szolgálatot tehet. A kíváncsi asszonynak nem ajánlhatjuk az elmondottak alapján a frissen trágyázott talaj igénybevételét paszuly alá, mert a boszszankodáson kívül kertjében a bab gombabetegségeinek kifejlődését és elszaporodását segíti elő; tudniillik a friss trágyában felhalmozott nitrogén által meghajtott növény laza szövete lesz, ami viszont a fent említett kártevők egyik kedvező tenyészfeltétele.

— **Jól telelt a vetés.** A várt hivatalos vetésjelentés ugyan elmaradt, de a gabonakereskedelem mégis tájékozva van a mezőgazdasági helyzetről. A beérkezett magánjelentések alapján konstatálható, hogy az áttelelés kedvező volt, a vetést elegendő hótakaró védte a fagy ellen és most, hogy a hótakaró leolvadt, a vetések mindenütt jól keltek ki. Ha az időjárás kedvezően alakul, akkor a tavaszi munkálatok eredménye elé nagy reménységgel nézhetünk már azért is, mert a mezőgazdasági munkára az idén a kormány nagy gondot fordít.

— **Egy pofon története.** Nagyon kedves históriát olvasunk a Brassói Hirlap vasárnapi számában. Egy alföldi bakáról van szó, aki pityókosan ballag fel a brassói fellegvárba, mikor szembe jön vele egy sárgahajtókás brassói baka, aki otthon maradt valahogy ezredéből mutatónak.

Ahogy közel érnek egymáshoz, se szó se beszéd, az alföldi baka neki ugrik a sárgahajtókásnak s úgy vágja képen, hogy a vitéz beletántorodik.

— Hej, az erre-arrádat, — ordít nagyot, — hát ez meg már mért volt?

— Nini, — néz nagyot az alföldi — hát ezt előbb is mondhattad vóna testvér.

— Mi a fenét?

— Hát, hogy nem vagy olaj. Mert nem vagy az, ugy-e?

— Nem hát. Székely vagyok.

— Széköly, széköly, — mondja bűnbánóan a másik s oda tartja a képit a sárgahajtókás elé, — no ha széköly vagy, komám, akkor add vissza a pofont duflán.

Ugy mondja az ujság, hogy a székelynek nagyon a szívére szolgált a lovagiasság. Karonfogta a

testvért és elkalauzolta az „italmérés nagyban és kicsinyben“ című kibékülési territóriumok egyikébe.

— **Vértetűs fáról származó oltógal.** Igaz, hogy a vértetű elterjedésének némiképen azzal is elejét vehetjük, hogy ilyen oltványokról sem oltóvesszőt, sem szemzőhajtást nem szedünk, de sokszor a szükség törvényt bont. Ilyenkor azonban tegyünk meg minden óvintézkedést, ami módunkban áll. A vértetűs fáról szedett oltóvesszőt — még akkor is, ha azon a fertőzésnek legparányibb nyomát sem látnók — a megszedés után azonnal, sőt legjobb a helyszínen, petróleum-emulzióba fektetjük s huszonnégy órán át benthagyjuk akként, hogy az teljesen a folyadék felszínén alatt feküdjön. Az emulzió készítéséhez vegyünk tíz deka jó száraz háziszappant és ezt lágy vízbe aprítva, forraljuk fel. Mig a szappan elolvad és a víz felforr, két liter petróleumot tegyünk langyossá akként, hogy azt üvegestül, de nem bedugaszolva, egy másik fazékban melegített vízbe állítjuk. Ha a petróleum langyos, a szappanos víz felforr, akkor összeönt-

juk egy olyan nagy edénybe, amelyben kényelmesen összezurbólhatjuk e két folyadékot. Ha vona kéznél melegházi fecskendő, akkor ezzel végezzük a keverést; akkor jó az emulzió, ha sűrű és nem látszik meg rajta, hogy miből készült. Egy rész ilyen keverékhez 15—16 rész vizet veszünk és e higitásba fektetjük a felhasználandó oltóvesszőt. Ha ugyanazon sűrű keveréket 45—48 liter vízzel higitjuk, nyári permetezéshez kitűnő és olcsó permetezőanyagot kapunk, melyet a levéltetvek ellen használhatunk jó sikerrel.

Felelős szerkesztő és kiadó: HORVÁTH ANTAL

HORVÁTH ANTAL

Horváth Antal könyv- és műnyomdája, Mindszent.

Iskolázott fiu nyomdász tanulónak fizetéssel felvétetik: Horváth Antal könyv- és műnyomdájában.

Gróf Károlyi Mihály pálmateri uradalmában termett
tiszta répamag

sárga olajbogyó állásu,
kilogrammonként

80 fillér

továbbá: Mauthner-féle konyhakerti és virágmagvak, mindenféle festékek, ecsetek, meszelők, fűszerárúk cukor, petróleum, valamint mindenféle sodronyfonat és vasárúk

a legolcsóbban kaphatók

Gémes Lajos

vásártéri vas- és fűszerkereskedésében

1 kiló papirhéjju dió 96 fillér.

*Mielőtt hadba vonulna,
fényképeztesse le magát!*

Szebb emléket nem hagyhat családjánál

Élethű fényképek modern kivitelben készülnek

Horváthné műtermében!

Árak a régiek.